

DN Debatt

DN Debatt. ”Järnvägens brister hotar Ikeas fortsatta expansion”

PUBLICERAD I GÅR

Låt mig vara tydlig: Kollektivtrafikens bristande kvalitet utgör ett reellt hot mot Ikeas fortsatta expansion – globalt och i Sverige, skriver Pernilla Jonsson, vd Ikea Älmhult

DN DEBATT 19/1. Ikea vill fortsätta att utveckla sin verksamhet i Småland och Skåne, men eftersatta investeringar i infrastrukturen för tåg skapar stora problem. Stadigt ökande restider, förseningar och inställda tåg hotar vår fortsatta utveckling. Ikea bjuder nu in samtliga berörda aktörer till ett krismöte om bristerna i tågtrafiken, skriver Pernilla Jonsson, vd Ikea Älmhult.

Frågan om en väl fungerande regional tågtrafik handlar om något som många pratar om; nämligen att hela landet ska leva. Älmhult är ett samhälle på landsbygden med något så unikt som ett världsledande varumärke. Älmhult och Ikea utgör därmed bevis

på att ett globalt företag kan verka och växa från en mindre ort på landsbygden.

I Älmhult finns våra rötter och vårt hjärta. Det var här Ingvar Kamprad för 75 år sedan grundade Ikea. I dag har detta lilla företag vuxit till ett globalt varumärke med över 200.000 medarbetare inom flera olika koncerner och bolag över hela världen.

[Under 2018 köpte våra kunder varor från oss för 38,8 miljarder euro.](#) De 420 olika Ikeavaruhusen på fler än 50 marknader hade tillsammans nära 1 miljard besök.

Miljoner människor världen över förknippar vår blågula logga med Sverige. Samtidigt är det få som vet hur viktiga våra svenska rötter verkligen är. Eller vad orten Älmhult betyder för vårt varumärke.

Älmhult är den absolut största Ikea-arbetsplatsen i världen. I Älmhult verkar 17 Ikea-enheter med 5.400 medarbetare från 52 olika länder – många med unik spetskompetens inom allt från kemi och materialinnovation till design och 3D-animation. Av dessa medarbetare pendlar drygt 3.000 till sin arbetsplats i Älmhult, varav cirka 800 pendlar från Malmö med omnejd.

Den största Ikea-arbetsgivaren i Älmhult, [Ikea of Sweden](#), leder vår globala produkt- och designutveckling med en hög grad av innovation och entreprenörskap. Detta innebär att i stort sett allt som säljs i Ikeavaruhusen runt om i världen har utvecklats i Älmhult. Kan vi inte rekrytera rätt kompetens för placering i Älmhult på grund av brister i den svenska infrastrukturen, kommer vi i förlängningen att ha svårt att driva produkt- och designutvecklingen vidare i Älmhult och i Sverige.

Förutom våra medarbetare med arbetsplats i Älmhult, reser tiotusentals andra Ikeamedarbetare och partner från hela världen varje år till Älmhult för att här lära sig mer om vårt sortiment, vår kultur och våra värderingar.

Under flera år har Ikeabolagen i Småland och Skåne uppvakttat politiker och tjänstemän för att söka lösningar på de problem som våra tågpendlande medarbetare möter varje dag. Problem i form av banrelaterade trafikstörningar, bristfällig trafikinformation samt överfulla, försenade och trasiga tåg främst på Södra stambanan mellan Malmö och Älmhult.

Trots brev, möten, debattartiklar och ett remissvar på Trafikverkets nationella plan ser vi inga tecken till förbättringar, utan

tvärtom, stora försämringar.

Trots brev, möten, debattartiklar och ett remissvar på Trafikverkets nationella plan ser vi inga tecken till förbättringar, utan tvärtom, stora försämringar. Det senaste exemplet är den nya nationella tågtidtabellen som infördes i december 2018 och som förlänger resan mellan Malmö och Älmhult rejält. Från och med nu står nämligen samtliga södergående Öresundståg från Älmhult och väntar i 15 minuter på Hässleholms järnvägsstation. För resenärer mellan Älmhult och Malmö förlängs därmed restiden till 1 timme och 30 minuter – vilket får till följd att nära 20 procent av den totala restiden utgörs av väntande i Hässleholm.

Antalet på- och avstigande på Älmhults station har det senaste året ökat med 23 procent och i takt med att antalet pendlare ökar har förutsättningarna försämrats. Mot den bakgrunden upplever vi Trafikverkets beslut om förlängd ställtid i Hässleholm som mycket förvånande.

Så låt mig vara tydlig: Kollektivtrafikens bristande kvalitet utgör ett reellt hot mot Ikeas fortsatta expansion – globalt och i Sverige.

Vår kompetensförsörjning är nämligen beroende av goda förutsättningar för pendling. Detta gäller inte bara för vår verksamhet i Älmhult. Samtliga Ikea-bolag i södra Sverige är beroende av fungerande järnvägsförbindelser. Våra cirka 10.000 medarbetare som bor och arbetar i regionen rör sig mellan hemmet och arbetsplatsen, samt mellan de olika Ikeaenheterna i Malmö, Helsingborg och Älmhult. Alla försämringar för dem som pendlar innebär en reell försämring för oss och vår verksamhet att fortsätta utvecklas.

Intervjuer som Ikeabolagen gjort med sina medarbetare visar att restid, punktlighet, och information inte motsvarar de förväntningar som en tågresenär år 2019 borde kunna ha. Intervjuerna visar även att våra pendlare inte ser pendling som en långsiktig lösning och för många var måttet rågat redan innan den förlängda restiden infördes.

Förlängningen innebär ytterligare en belastning för våra prövade pendlare medarbetare. Vi som arbetsgivare är djupt oroade över hur försämringen kommer att påverka vår förmåga att rekrytera och behålla den kompetens vi behöver för att fortsätta utvecklas.

Regeringens plan för statliga investeringar i infrastruktur, som presenterades den 4 juni 2018, är ett steg i rätt riktning vad gäller järnväg. Men det är

för lite och för sent.

Regeringens plan för statliga investeringar i infrastruktur, som presenterades den 4 juni 2018, är ett steg i rätt riktning vad gäller järnväg. Men det är för lite och för sent. Planen innehåller nya spår mellan Lund och Hässleholm, vilket är mycket välkommet. Men bara två miljarder kronor har avsatts för dem under planperioden. Det kan inte tolkas som annat än byggstart runt år 2028, vilket gör att det inte kommer finnas någon ny bana förrän tidigast 2035. Det är 16 år till dess. Sverige i allmänhet och Sydsverige i synnerhet behöver lösningar snarast, inte om 16 år.

Därför efterlyser vi såväl kortsiktiga som långsiktiga satsningar som kan åtgärda de mest akuta bristerna.

Och möjligheten finns: I regeringens plan avsätts totalt 35,4 miljarder kronor för trimnings- och miljöåtgärder i den befintliga transportinfrastrukturen, som Trafikverket ansvarar för. Detta borde kunna öppna för konkreta åtgärder.

Vi har uttryckt vår oro till flera aktörer men har inte råd att vänta längre på att förändringar ska ske. Därför sträcker vi nu ut en hand och bjuder in till ett nationellt krismöte redan i början av 2019. Vi kommer att bjuda in representanter från kommuner, regioner, myndigheter samt riksdag och regering i syfte att:

- **Hitta konkreta lösningar på de mest akuta behoven så som en kortare restid, bättre punktlighet samt hela och rena tåg.**
- **Skapa ett bättre samarbete mellan järnvägens parter och dess kunder.**

Vår förhoppning med ett sådant möte är att hjälpa Småland och Skåne – Älmhult och Ikea – att fortsätta att utvecklas tillsammans. Detta i stället för att bli ytterligare ett exempel på att utveckling i Sverige bara kan ske i större städer. Men för att lyckas måste den regionala tågtrafiken förbättras. Inte om 5, 10 eller 15 år, utan omgående. Gör verklighet av orden – låt landsbygden och hela Sverige leva – det är en nationell angelägenhet.

DN Debatt. 19 januari 2019

Debattartikel

Pernilla Jonsson, vd Ikea Älmhult:

"Järnvägens brister hotar Ikeas fortsatta expansion"

Pernilla Jonsson, vd Ikea Älmhult